

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ที่มีผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากร
ในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ผู้วิจัย : นางสาวกชพรรณ ธีรานันท์

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ชีวิตและความตาย)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูปฐมวรวัฒน์ ผศ.ดร.พธ.บ

(รัฐศาสตร์) ,MA.(Psychology) ,Ph.D.(Psychology)

: ผศ.ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือตอง น.ธ.เอก.,พ.ม,พ.ธ.บ.

(การบริหารการศึกษา) M.A.,Ph.D.(Psychology)

: ผศ.ดร.ประยูร สุยะใจ ป.ธ.๓.,พธ.บ.,B.J.Dipo.SR., กศ.ม.

(จิตวิทยาการศึกษา) ,M.A(Psychology)

M.A.(Economic)Ph.D.(Psychology)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร ๔ มีผลกระทบต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี” โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ๒) เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ๓) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักพรหมวิหาร ๔ และการมีจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ๔) เพื่อศึกษาแนวทางและข้อเสนอในการใช้หลักพุทธธรรมที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี การศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mix Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสาร และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๒๔๕ คน โดยผู้ศึกษาใช้สูตรของยามานะ (Yamane, ๑๙๗๓) ด้วยความคลาดเคลื่อนไม่เกิน ๕ % ซึ่งจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๕๒ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้สถิติทดสอบสมมติฐานโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ผลการศึกษา มีดังนี้

๑.จากการศึกษาปัจจัยพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๖ อายุ ๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔ ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน

๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๖ มีอายุงาน ๑๖ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕ มีตำแหน่งข้าราชการ จำนวน ๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๗ มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท

๒) การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๙ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

ด้านเมตตา : บุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมด้านเมตตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๐ อยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีความปรารถนาดีพร้อมจะช่วยเหลือต่อเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๒ อยู่ในระดับมาก

ด้านกรุณา : บุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๓ อยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานที่เดือดร้อนตามแต่กำลังและสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๔ อยู่ในระดับมาก

ด้านมุทิตา : บุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมด้านมุทิตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๑ อยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านแสดงความยินดีกับเพื่อนร่วมงานที่ประสบความสำเร็จ, ท่านชื่นชมยินดีกับเพื่อนร่วมงานที่ได้รับคำชมในการทำงาน และท่านให้ความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๕ อยู่ในระดับมาก

ด้านอุเบกขา : บุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐ อยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับเพื่อนร่วมงาน ท่านวางตัวเป็นกลาง ไม่ลำเอียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๙ อยู่ในระดับมาก

๓) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะ ประกอบด้วย ๔ ด้าน เช่น

ก. ด้านความรับผิดชอบ : บุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีจิตสาธารณะของบุคลากรในด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐ อยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านพร้อมที่เข้าไปช่วยเหลือในกิจกรรมส่วนรวมของหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๑ อยู่ในระดับมาก

ข. ด้านความเสียสละ : บุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีจิตสาธารณะของบุคลากรในด้านความเสียสละ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๑ อยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เมื่อเพื่อนมาขอความช่วยเหลือจากท่าน ท่านไม่หลีกเลี่ยงที่จะให้ความช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๑ อยู่ในระดับมาก

ค. ด้านความสามัคคี : บุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีจิตสาธารณะของบุคลากรในด้านความสามัคคี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐ อยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านประพฤติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในทีม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๐ อยู่ในระดับมาก

ง. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : บุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีจิตสาธารณะของบุคลากรในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๒ อยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ในการดูแลรักษาธรรมชาติ ท่านพร้อมให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐ อยู่ในระดับมาก

๔) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักพรหมวิหาร ๔ กับการมีจิตสาธารณะของบุคลากรในโรงพยาบาลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรีทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความ

เสียสละ ด้านความสามัคคี และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกเป็นรายด้านของพรหมวิหาร ๔ ดังนี้ หลักพรหมวิหาร ๔ ด้านเมตตา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีจิตสาธารณะทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง , หลักพรหมวิหาร ๔ ด้านกรุณา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีจิตสาธารณะด้านความรับผิดชอบ และความเสียสละอยู่ในระดับต่ำ ส่วนด้านความสามัคคีและด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง , หลักพรหมวิหาร ๔ ด้านมุทิตา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีจิตสาธารณะทุกด้านอยู่ในระดับสูง ,หลักพรหมวิหาร ๔ ด้านอุเบกขา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีจิตสาธารณะทุกด้านอยู่ในระดับสูง

Thesis Title :Studies of Using Principles of Four Divine States (Brahmavihara) Effective to Personnel's Public Mind in Khao Yoi Hospital , Phetchaburi Province.

Research : Miss Kachaphun Theeranant

Degree : Master of Art (Life and Death Studies)

Thesis Supervisory Committee :

: Phragru Pathamavorawat Asst.Prof.,Dr.,B.A.(pol),M.A.&Ph.D.(Psy)

: Asst. Prof.,Dr. Siriwat Sikruadong Advanced Class of Dharma, Dip.(Education) , M.A. & Ph.D. (Psychology)

: Asst. Prof. Dr.Prayoon Suyachai Pali3,B.A.,B.J.DipoS.R. M.A.(Psy) M.A.(Economic) Ph.D.(Psychology)

Date of Graduation : 22 March 2015.

Abstract

This thesis title on a 'Study of Using Principles of Four Divine States Effective to Personnel's Public Mind in Khao Yoi Hospital , Phetchaburi Province.' has the aim and purpose of research like : 1. to study in applying Principle of Four Divine States effective to the personnel's public mind in this said hospital,2. To study the level and comparison of using the principle of Four Divine States effective to the personnel's public mind in this hospital, 3. To study the relationship between the use of Principles of four divine states and having the personnel's public mind in this hospital and 4. To study the way and suggestion in using the principles of four divine states effective to the personnel's public mind in this hospital, so this research is proceeded according to the methology of Mix Research comprised of a quantitative research ,survey research and quality research depending on a documentary research and a In-Depth Interview to the key informants. The research samples are to 245 personnel in Khao Yoi Hospital of which the researcher uses the formula of Yamane (1973) with inaccuracy under 5% which will get magnitude of sample about 152 persons. The data analysis depends on a frequency, percentage , mean and a standard deviation , and uses Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and a quality research by an in-depth interview to key informants even the technique of analyzing contents in further details.

Results of Research

It is found that there are four interesting reasons like:

1. Most of 127 women regarded as 83.6% are 41 years old up , 63 persons as 41.4 with the B.A. degree , 86 persons as 56.6 with more than 16 years of work , 60

persons as 39.5 with the position of officials , 74 persons as 48.7 with salary income more than 20,000

2. The use of principles of four divine states of the personnel in this hospital is at a great level with men 3.99%. Having considered each side, it can be concluded as follows: To loving-Kindness(Metta), the personnel in this hospital use the principles of divine states about loving-kindness in mean 4.10% at a great level. According to each point of the greatest mean, namely they have a good purpose to help the colleagues which have the mean 4.32% at the great level.

To compassion (Karuna), the personnel in this hospital uses principles of divine states about compassion which has the mean 3.83 at a great level. According to each point of the greatest mean, namely they help the difficult colleagues in their ability and wisdom at a great level of mean 4.04

To a sympathetic joy (Mudita), the personnel in this hospital uses the principles of divine states about a sympathetic joy which has the mean 4.01 at a great level. According to each point the greatest mean, namely they enlarge there congratulations on the colleagues' work success and give the predication to them with a great level of mean 4.05

To equanimity (Upekkha), the personnel in this hospital has the principle of divine states about equanimity which has the mean 4.00% at a great level. According to each point of the greatest mean , namely when the colleagues have a conflict to each other will be impartial and do not take a side which has the mean 4.09 at a great level.

3.The view about a public mind is comprised of four categories like:

a. To responsibility: the personnel in this hospital have the public mind about responsibility with the mean ၄.၀၀ % at a great level. According to each point of the greatest mean, namely they are ready to help about common activities of the organization which has the great level of mean ၄.၈၈%.

b. To sacrifice, the personnel have the public mind about sacrifice with the mean ၄.၀၈ % at a great level. According to each point of the greatest mean,namely when someone come to ask than for help, they have never denied but accepted to help him at a great level of mean ၄.၆၈ %.

c. To harmony, the personnel in this hospital have the public mind about their harmony with the mean 4.00% at a great level. According to each point of the greatest mean, namely they have behavior of a good leader and follower in the teamwork with the mean 4.10% at a great level.

d. To the environment protection, the personnel in this hospital have the public mind about the protection of environment with the mean 4.02% at a great

level. According to each point of the greatest mean, namely in the natural protection they are ready to give the participation mostly with the mean 4.20% at a great level.

4. The result of analyzing the relationship between the use of principles of four divine states and having the public mind of the personnel in Khao Yoi Hospital , Petchaburi Province is comprised of four categories : responsibility , sacrifice ,harmony and a protection of environment distributed to four kinds of divine states like: loving-kindness(Metta) positively velated to the public mind at the intermediate, compassion (Karuna) positively velated to the public mind at a responsibility and sacrifice at a low level while the harmony and the protection of environment is at the intermediate level. A sympathetic joy (Mudita) has a positive relation to the public mind in every category at the highest level in principles of four divine states (Brahmavinara) about equanimity (Upekkha) positively related to the public mind in every catetary at the high level.